

Aan de Minister van Justitie
Directie Wetgeving
t.a.v. de heer mr. F.J.R. Krips
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9746
www.rechtspraak.nl

datum	1 februari 2005
contactpersoon	mr. A. Kuijer
doorkiesnummer	070 - 361 9706
e-mail	a.kuijer@rvdr.drp.minjus.nl
kamernummer	2A.43
ons kenmerk	UIT5619/ONTW/AK
uw kenmerk	
bijlage(n)	1
onderwerp	Advies ontwerp-wetsvoorstel stroomlijnen hoger beroep

Geachte heer Donner,

Bij brief, gedateerd 25 oktober 2004, informeerde u de Raad voor de rechtspraak (hierna: de Raad) over uw voornemens om te komen tot wetswijzigingen op het gebied van het hoger beroep in strafzaken. U gaf aan de Raad in de gelegenheid te stellen commentaar op het voorliggende wetsvoorstel in te brengen. De Raad maakt graag gebruik van de geboden mogelijkheid.

Gehoord de gerechten heeft de Raad de eer u als volgt te berichten.

1. **Inleiding**

De Raad heeft met waardering kennis genomen van het wetsvoorstel en van de in de MvT opgenomen uitvoerige toelichtingen op de in het wetsvoorstel gedane keuzen. Aan het wetsvoorstel ligt de wens ten grondslag de middelen voor de strafrechtspleging doelmatiger in te zetten en “dubbeling” van werkzaamheden zoveel mogelijk te voorkomen. Met instemming wordt geconstateerd dat dit niet heeft geleid tot algemene, ingrijpende veranderingen in de regeling van het hoger beroep. Ook los van de genoemde wens kan vanuit meer kwalitatieve overwegingen een aantal van de voorgestelde wijzigingen worden gezien als een verbetering.

De voorgestelde regeling van het verlofstelsel stuit echter bij de Raad op diverse gronden op bezwaren. Deze bezwaren betreffen met name de categorie zaken waarvoor het verlofstelsel geldt, de eis van het door verdachten op straffe van niet ontvankelijkheid verplicht moeten indienen van grieven en de beperking van de toetsingsmogelijkheden van het gerechtshof. Voor het overige heeft het wetsvoorstel tot een aantal vraagpunten, opmerkingen en aanbevelingen geleid. Artikelsgewijs commentaar, alsook een aantal opmerkingen van meer redactionele aard en een aantal voorstellen voor tekstuele wijziging, zijn opgenomen in een aparte bij dit advies behorende bijlage.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 2 van 10

2. Voortbouwend appèl

De keuze voor het stelsel van hoger beroep wordt gedeeld. Een algemeen, partijen en de rechter bindend, grievenstelsel is ook naar het oordeel van de Raad terecht afgewezen. De Raad vraagt zich evenwel af of er gezien de relatief hoge maatschappelijke hoge kosten die gemoeid zijn met de behandeling van een strafzaak in hoger beroep in bepaalde gevallen niet een grotere inspanning van de appellerende partij kan worden verwacht dan thans in het wetsvoorstel is voorzien. Naar het oordeel van de Raad mag in het bijzonder van een officier van justitie en van een in eerste aanleg dan wel een bij het instellen van het hoger beroep door een raadsman bijgestane verdachte worden verwacht dat hij het door hem ingestelde hoger beroep nader schriftelijk onderbouwt. Het achterwege blijven daarvan zou in deze gevallen als regel tot niet-ontvankelijkheid van het hoger beroep moeten leiden.

In het wetsvoorstel is naar het oordeel van de Raad terecht als uitgangspunt gekozen het bestaande systeem te handhaven waarin de rechter de bevoegdheid heeft om behalve de eventueel aangevoerde grieven ook ambtshalve punten (zoals die bijvoorbeeld ten aanzien van verjaring) te onderzoeken. Uit de wet noch de memorie van toelichting wordt evenwel duidelijk of de rechter daartoe ook gehouden zal zijn in al die gevallen waarin hij dat thans is. Deze onduidelijkheid wordt nog vergroot door het feit dat, zoals hierna zal worden besproken, uit het thans voorgestelde artikel 410, lid 3 volgt dat in de daar benoemde situaties van ambtshalve toetsing geen sprake zal kunnen zijn. Een en ander kan niet alleen van belang zijn voor de uitkomst van de strafzaak, maar is ook van belang voor de toetsing in cassatie. De Raad brengt daarbij tevens onder de aandacht dat een systeem dat een appellant en rechter te veel bindt aan de aangevoerde grieven, bij gelijktijdig ontbreken van een formele sanctie op het niet aanvoeren van grieven, contra-productief zou kunnen zijn. Immers, in een dergelijk geval zou het voor een appellant aantrekkelijker kunnen zijn om geen grieven in te dienen, waardoor de omvang van de beoordeling in ieder geval niet beperkt zal worden tot de aangevoerde grieven.

De Raad acht het derhalve van groot belang dat in de memorie van toelichting nader wordt aangegeven dat het onderhavige wetsvoorstel niet beoogt de huidige mogelijkheden voor de rechter om ook ambtshalve punten te onderzoeken, te beperken.

3. Verlofstelsel

De Raad constateert dat ingevolge het wetsvoorstel voor een bepaalde categorie zaken een verlofstelsel wordt ingevoerd. Het gaat hier om strafbare feiten met een strafbedreiging van maximaal 4 jaar gevangenisstraf en waarbij in eerste aanleg uitsluitend een geldboete van maximaal €500,00 is opgelegd. Voorts dient in deze gevallen de dagvaarding in eerste aanleg in persoon te zijn betekend. Het verlofstelsel houdt allereerst in dat in deze gevallen de verdachte op straffe van niet-toelaatbaarheid van zijn hoger beroep schriftelijke grieven dient in te dienen. Daarna zal een toetsing door de voorzitter van het gerechtshof plaatsvinden of de behandeling van het ingestelde hoger beroep in het belang van een goede rechtsbedeling moet worden geacht.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 3 van 10

Vastgesteld kan worden dat het voorgestelde beperkte verlofstelsel niet voortvloeit uit de conclusies en aanbevelingen van de Werkgroep hoger beroep en verzet, noch wordt aanbevolen in het derde interimrapport van het onderzoeksproject Strafvordering 2001. Ook de Raad is niet overtuigd van de meerwaarde van het thans voorgestelde verlofstelsel, nu de gerechtshoven sedert 1 januari 2005 veel vaker dan voorheen ook bij misdrijfzaken zaken enkelvoudig zullen gaan afdoen. De met het voorstel te bereiken "efficiencywinst" zal dan ook gering zijn, terwijl daartegenover wel een aantal substantiële nadelen van zowel principiële als praktische aard staan.

Indien het voorgestelde stelsel echter op de hierna te noemen punten wordt aangepast zouden deze bezwaren grotendeels kunnen worden weggenomen en zou de Raad met een aldus gewijzigd beperkt verlofstelsel kunnen instemmen.

In dit verband wordt allereerst opgemerkt dat het ten aanzien van de toelaatbaarheid van het hoger beroep door de voorzitter van het gerechtshof te hanteren criterium "belang van een goede rechtsbedeling" naar het oordeel van de Raad op zichzelf weinig onderscheidend is. Dit criterium kan immers beperkt of ruim worden uitgelegd. Zo kan de vraag rijzen of toelating van hoger beroep in het belang van een goede rechtsbedeling is als de verdachte zegt in eerste aanleg onheus bejegend te zijn, of als deze stelt dat de eerste rechter niet naar hem wilde luisteren. Uit het proces-verbaal zal daarvan niets blijken. Soortgelijke vragen rijzen als een niet in eerste aanleg van rechtsbijstand of tolkbijstand voorziene verdachte (alsnog) zegt dat hij het verhandelde in eerste aanleg niet goed heeft begrepen. De Raad constateert dat de memorie van toelichting weinig inzicht verschaft in de opvatting van de wetgever ter zake van de daarbij door de rechter aan te leggen maatstaven. De Raad geeft u dan ook in overweging in de memorie van toelichting een nadere beschouwing dienaangaande op te nemen.

De Raad begrijpt voorts uit artikel 410a lid 3, dat het wetsvoorstel beoogt dat in deze gevallen het niet indienen van grieven immer moet leiden tot een beslissing van de voorzitter van het gerechtshof dat het hoger beroep niet zal worden ontvangen.

Zoals hiervoor uiteengezet kan de Raad het achterwege laten van een inhoudelijke behandeling billijken indien het hoger beroep is ingesteld door de officier van justitie of door een verdachte die in eerste aanleg dan wel bij het instellen van het hoger beroep werd c.q. wordt bijgestaan door een raadsman. Indien echter de verdachte het hoger beroep heeft ingesteld zonder bijstand van een raadsman, terwijl hij evenmin in eerste aanleg door een raadsman werd bijgestaan, dient naar het oordeel van de Raad de toelaatbaarheid van het hoger beroep niet alleen bepaald te worden door de vraag of er grieven zijn ingediend. De Raad acht onvoldoende onderbouwd waarom hier wordt afgeweken van hetgeen elders in de memorie van toelichting in meer algemene zin ten aanzien van het (moeten) indienen van grieven door de verdachte wordt gesteld. De Raad brengt hierbij tevens onder de aandacht dat het niet onwaarschijnlijk is dat in het bijzonder allochtone, niet-Nederlandse unieburgers en analfabete verdachten door de gevolgen van de eis van schriftelijke grieven zullen worden getroffen.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 4 van 10

In aansluiting op de aanbeveling van de Werkgroep hoger beroep en verzet¹ meent de Raad dan ook dat een niet, of niet eerder, door een raadsman bijgestane verdachte zijn bezwaren tegen het vonnis in eerste aanleg ook mondeling ter terechtzitting moet kunnen aangeven. Indien de verdachte echter ook mondeling zijn bezwaren niet kenbaar maakt acht de Raad het niet onredelijk dat overeenkomstig artikel 416, lid 2 van het wetsvoorstel niet-ontvankelijk verklaring van het hoger beroep kan volgen. Voorts meent de Raad om de redenen zoals hiervoor onder 2. weergegeven dat ook indien grieven ontbreken de (voorzitter van) het gerechtshof de mogelijkheid moet worden gelaten tot een ambtshalve toetsing van het ingestelde hoger beroep.

Om bovenstaande redenen geeft de Raad u dan ook in overweging de voorgestelde artikelen 404, 410 en 410a aan te passen overeenkomstig de daartoe in bijlage 1 opgenomen voorstellen.

De Raad verwacht hierbij dat de door haar voorgestelde aanpassingen qua werklast niet tot een wezenlijk verschil ten opzichte van de in het wetsvoorstel voorziene situatie zullen leiden. Mede gegeven de door de gerechtshoven reeds in gang gezette organisatorische ontwikkelingen verwacht de Raad namelijk dat deze categorie hoger beroepen in overwegende mate door een enkelvoudige kamer van het gerechtshof zal (kunnen) worden afgedaan.

4. Werklastconsequenties

Door het Parket-Generaal verstrekte cijfermatige gegevens geven aan dat verwacht mag worden dat de voorgestelde verhoging van de appèlgrens van €50 tot €100 op zichzelf tot een maximale vermindering van het aantal hoger beroepen met 2% zal leiden. De Raad verwacht dat deze 2% in de praktijk nog lager zal uitvallen door de voortdurende aanpassing, ook in verband met de geldontwaarding, van de hoogte van geldboeten, en door de voortdurende stijging van het aantal strafzaken dat in eerste aanleg wordt afgedaan. De stijging van het aantal zaken in hoger beroep die zich thans doet voelen, zal waarschijnlijk wel iets worden afgeremd.

Hetzelfde geldt naar het oordeel van de Raad voor de voorziene invoering van een gedeeltelijk verlofstelsel. Het als gevolg van het wetsvoorstel bij de gerechtshoven in te richten werkproces voor de eerste beoordeling van de toelaatbaarheid van ingestelde hoger beroepen zal naar verwachting -ook structureel²- relatief arbeidsintensief zijn. In gevallen waarin de voorzitter oordeelt dat hoger beroep niet in het belang van een goede rechtsbedeling moet worden geacht, is het dossier immers al bestudeerd. Aan de verdachte zal voorts gemotiveerd moeten worden bericht waarom zijn hoger beroep niet kan worden behandeld.

¹ Zie conclusie/aanbeveling 6 (p. 68) van het rapport "Stroomlijnen hoger beroep" van de Werkgroep hoger beroep en verzet (november 2003).

² De Raad merkt hierbij op dat er daarnaast wel sprake zal zijn van een tijdelijke verzwaring van de werklast van de appelcolleges nu een deels nieuw werkproces voor de behandeling van onder het verlofstelsel vallende initiële hoger beroepen zal moeten worden opgezet.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 5 van 10

In beginsel zal ook het gehele proces-verbaal van politie gelezen dienen te worden. Indien de voorzitter tot de conclusie komt dat toestaan van hoger beroep wel wenselijk is, wordt voor een niet onaanzienlijk deel dubbel werk gedaan. De zaak moet na bestudering door de voorzitter immers ook nog op de terechtzitting worden behandeld³.

Voorts verwacht de Raad niet dat de voorziene "lichte schriftelijke procedure" ten aanzien van het instellen van het hoger beroep voor verdachten substantieel meer dan thans aanleiding zal zijn van hoger beroep af te zien. Daarbij ligt het voor de hand dat de griffie een verdachte erop wijst dat hij, waar vereist, het beste meteen zijn grieven op papier kan zetten, omdat hij anders de kans loopt dat zijn hoger beroep niet toelaatbaar wordt geacht. De verdachte die niet onmiddellijk een toelichting op het hoger beroep indient, zal -naar mag worden aangenomen- echter door het gerechtshof in de gelegenheid moeten worden gesteld zulks alsnog te doen voor een bepaalde termijn. Hetzelfde geldt ten aanzien van verdachten die bij het instellen van het hoger beroep niet direct hebben aangegeven in te stemmen met uitreiking van de dagvaarding aan een griffiemedewerker. Ook met de verwerking van deze ten opzichte van de huidige situatie additionele brievenstromen is capaciteit gemoeid.

De Raad verwacht derhalve dat de invoering van het wetsvoorstel niet tot een wezenlijke werklastvermindering bij de gerechtshoven zal leiden.

Desalniettemin ondersteunt de Raad in algemene zin het onderhavige voorstel, omdat het, zeker nadat het is aangepast in de hiervoor door de Raad aangegeven zin, tot een welkome kwalitatieve verbetering van de hoger beroepsprocedure zal leiden, alsmede tot een efficiënter gebruik van menskracht en middelen.

Hoogachtend,

mr. D.J. van Dijk,
Lid Raad voor de rechtspraak.

³ Daarbij zij aangetekend dat de voorzitter, zoals ook in de memorie van toelichting wordt onderkend, niet zonder meer ook aan de behandeling ter terechtzitting kunnen deelnemen.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 6 van 10

Bijlage 1. Artikelsgewijs en redactioneel commentaar

Opmerkingen van algemene aard naar aanleiding van de memorie van toelichting

De uitspraaktermijn (p. 4)

In de memorie van toelichting (p. 4) wordt terecht gewezen op de bezwaren die kunnen worden aangevoerd tegen een verruiming van de termijn waarop uitspraak moet worden gedaan tot (maximaal) 4 weken. In de praktijk bestaat echter niet over de gehele linie doch slechts in sommige soorten gevallen behoefte aan een langere termijn. Te denken valt aan zaken waarin ingewikkelde juridische kwesties aan de orde zijn en gevallen waarin zich praktische problemen voordoen (bijv. afwezigheid van een of meer raadsheren zodat de gelegenheid tot “raadkameren” in het gedrang komt). Aan dergelijke situaties kan worden tegemoet worden gekomen door een bepaling op te nemen in de wet dat de uitspraaktermijn in bijzondere gevallen door het gerechtshof kan worden verlengd tot vier weken. Hierbij valt nog aan te tekenen dat een dergelijke verlenging in hoger beroep op minder bezwaren stuit dan in eerste aanleg, nu er al een vonnis in eerste aanleg “ligt”, dat de uitspraaktermijn in ontnemingszaken reeds langer kan zijn en dat de uitspraaktermijn van de Hoge Raad ook aanzienlijk ruimer is. De Raad geeft dan ook in overweging de wet dienovereenkomstig aan te passen.

Recht op twee feitelijke instanties? (p. 16)

Toegevoegd kan worden dat de regering nu definitief heeft besloten het 7de Protocol niet te ratificeren en het voorbehoud bij artikel 14 IVBPR niet te laten vervallen.

Artikelsgewijze opmerkingen

Onderdeel A

Het vervallen van de eis van betekening van de gewijzigde tenlastelegging aan de verdachte in geval van verstek als het gaat om inhoudelijk ondergeschikte wijzigingen wordt op zich toegejuicht. Over de vraag wat inhoudelijk ondergeschikte wijzigingen zijn is de memorie van toelichting (p. 27 e.v.) echter niet erg duidelijk. Daarin wordt slechts één voorbeeld (de gewijzigde telastlegging kan leiden tot een aanzienlijk hoger strafmaximum) genoemd waarin sprake zou kunnen zijn van een inhoudelijk niet-ondergeschikte wijziging. Verder wordt slechts gesteld dat ook indien sprake is van hetzelfde feit als bedoeld in artikel 68, er (toch) sprake kan zijn van een niet-ondergeschikte wijziging. Het verdient derhalve de voorkeur in de memorie van toelichting helder uiteen te zetten, wanneer naar het oordeel van de wetgever in ieder geval sprake is van een inhoudelijk niet-ondergeschikte wijziging.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 7 van 10

Onderdelen B, C en D

In de memorie van toelichting wordt opgemerkt dat de besparing door de invoering van de toelatingsprocedure in belangrijke mate zou verdampen indien uitwerking van de verkorte vonnissen of van de aantekening van mondelinge vonnissen zou moeten plaatsvinden. Hierbij dient te worden aangetekend dat het hier niet zozeer lijkt te gaan om een besparing als wel om een verschuiving van kosten en wel van de eerste aanleg naar het hoger beroep. Het ligt immers voor de hand dat in de praktijk bij het hof een secretaris zal worden belast met de voorbereiding van de beslissing van de voorzitter, waarbij het maken van een samenvatting van het bewijs in de rede ligt. Het niet uitwerken van de vonnissen in eerste aanleg impliceert derhalve een gelijktijdige werklastverzwaring voor het gerechtshof.

Onderdeel G

- Zoals in het hierbij behorend advies is aangegeven is de Raad voorstander van aanpassing van artikel 404 in dier voege dat aan artikel 404, zevende lid een zin wordt toegevoegd, luidend:

(..) De behandeling ter terechtzitting is eveneens in het belang van een goede rechtsbedeling indien de verdachte die het hoger beroep heeft ingesteld bij de behandeling in eerste aanleg noch bij het instellen van het hoger beroep werd bijgestaan door een raadsman.

- Middels het nieuw geformuleerde artikel 404, eerste lid wordt voorgesteld om verdachte het recht te geven om hoger beroep aan te tekenen tegen een vrijspraak om te voorkomen dat de verdachte in appel berecht wordt zonder dat hij op de hoogte is van de zaak. Naar het oordeel van de Raad zou het daarmee beoogde doel beter worden gediend indien in de wet (bijvoorbeeld in een nieuw op te nemen artikel 415, tweede lid) zou worden opgenomen dat als het OM in appèl komt van een vrijspraak de behandeling in hoger beroep slechts plaatsvindt indien blijkt dat de verdachte in persoon op de hoogte is gesteld van het feit dat hij vervolgd wordt.

- Redactioneel: in de eerste regel van lid 6 dient in plaats van de passage “geen” te worden gelezen: “een gevangenisstraf van niet meer dan”; in de laatste regel dient het woordje “is” voor “vereist” te worden geplaatst.

Onderdeel H

Zoals in het hierbij behorend advies is aangegeven is de Raad voorstander van aanpassing van artikel 410 in dier voege dat aan artikel 410, eerste lid, onder hernummering van de leden 2 tot en met 4 tot 3 tot en met 5 een nieuw tweede lid wordt ingevoegd, dat komt te luiden als volgt:

2. Indien het hoger beroep is ingesteld door de officier van justitie, dan wel door een verdachte die bij de behandeling in eerste aanleg dan wel bij het instellen van het hoger beroep werd bijgestaan door een raadsman, dient deze een schriftuur als bedoeld in het eerste lid in te dienen.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 8 van 10

Onderdeel I

Zoals in het hierbij behorend advies is aangegeven is de Raad er voorstander van dat artikel 410a, derde lid wordt gewijzigd zodat het komt te luiden als volgt:

3. In andere gevallen van een ingesteld hoger beroep tegen een vonnis als bedoeld in artikel 404, zesde lid, zomede ingeval de partij die in hoger beroep is gekomen niet of niet tijdig heeft voldaan aan zijn verplichting ingevolge artikel 410, tweede lid tot indiening van een schriftuur, en de behandeling van het beroep ter terechtzitting niet uit de wet voortvloeit, kan de voorzitter van het gerechtshof bij een met redenen omklede beschikking bepalen dat het hoger beroep niet wordt toegelaten.

Onderdeel J

Zoals in het hierbij behorend advies is aangegeven is de Raad van mening dat van de officier van justitie telkenmale kan worden gevergd dat hij indien hij hoger beroep instelt (tijdig) een schriftuur van grieven indient. Het eerste en derde lid van artikel 416 kunnen dan vervallen:

Onderdeel T

- In de praktijk komen brieven waarin bezwaren worden geuit tegen een vonnis in eerste aanleg niet alleen binnen bij het parket, maar ook bij andere instanties. Het kan daarbij gaan om instanties als het CJIB, maar ook Nederlandse consulaten in den vreemde zijn niet uitgesloten. Gezien de problemen die zulks in de praktijk geeft, is de Raad er voorstander van uitdrukkelijk in de wet op te nemen dat overheidsinstanties verplicht zijn een dergelijk schrijven zo spoedig mogelijk door te sturen naar de griffie van het bevoegde gerecht en daarbij tevens nader te bepalen op welke dag het beroep in deze gevallen geacht wordt te zijn ingesteld. De Raad kan zich voorstellen dat daarbij wordt gekozen voor de dag na die waarop het schrijven is binnengekomen bij de betreffende instantie.

- Op grond van de rechtspraak van de Hoge Raad is de griffieambtenaar verplicht als gemachtigde van verdachte een akte op te maken van het rechtsmiddel. Uit de memorie van toelichting ontstaat de indruk dat vereist is dat de griffieambtenaar ermee instemt. Om misverstanden te voorkomen verdient het de voorkeur om duidelijker aan te geven of daarmee een materiële wijziging wordt beoogd.

Onderdeel U

- In de praktijk komt het voor dat een veelal buiten het arrondissement gevestigde raadsman aan de griffie schriftelijk vraagt een advocaat ter plekke te vragen het rechtsmiddel in te stellen. De akte die vervolgens wordt opgemaakt, vermeldt dan dat de desbetreffende advocaat heeft verklaard bepaalde gevolmachtigd te zijn door degene die het rechtsmiddel aanwendt. Kan de wetgever zich over de (wenselijkheid van de) toelaatbaarheid van deze praktijk uitlaten, dan wel aangeven in hoeverre het onderhavige voorstel een wijziging ten opzicht van de huidige situatie beoogt?

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 9 van 10

- Betreffende het voorgestelde derde lid van artikel 450 merkt de Raad op dat de daarin getroffen regeling ten aanzien van het middels een bijzondere machtiging (veelal: een brief) instellen van appel door verdachte vragen oproept. Allereerst rijst de vraag hoe de verdachte kan weten dat hij in zijn schrijven waarin hij op enigerlei wijze te kennen geeft in hoger beroep te willen komen, ook nadrukkelijk moet vermelden dat hij instemt met uitreiking aan een medewerker van de griffie. Daarbij wordt aangetekend dat in de huidige rechtspraktijk al zeer snel naar aanleiding van een schrijven van een verdachte dient te worden aangenomen, dat deze daarmee (tevens) beoogde hoger beroep in te stellen. Verdachten zullen derhalve ook niet zonder meer op de naleving van deze eis bedacht zijn. De Raad verwacht derhalve dat in de praktijk vanuit de griffie als regel een nadere brief zal moeten worden gezonden teneinde alsnog de expliciete instemming met de uitreiking aan een griffiemedewerker van de verdachte te verkrijgen. Dit zal een taakverzwaring van de griffies betekenen. Daarnaast rijst de vraag op welk moment het hoger beroep geacht wordt te zijn ingesteld: op het moment van binnenkomst van de eerste brief waaruit de wens van de verdachte tot het instellen van hoger beroep kan worden afgeleid, of op het moment waarop zijn expliciete instemming met uitreiking aan een griffiemedewerker is ontvangen? Mede gezien de in dezen geldende zeer korte beroepstermijnen zal indien voor de laatste mogelijkheid wordt gekozen vrijwel immer sprake zijn van een te laat ingesteld hoger beroep. De Raad vraagt zich af of dit gevolg ook door de wetgever is beoogd. De hier gememoreerde vragen zijn voor de rechtspraktijk van groot praktisch belang. Naar het oordeel van de Raad behoeven zij derhalve in ieder geval nadere bespreking in de memorie van toelichting behoeven, zo de antwoorden al niet in de wet zelf gegeven dienen te worden. De voorkeur van de Raad gaat daarbij uit naar een regeling inhoudende dat voor de datum van instellen van het hoger beroep bepalend is de datum van ontvangst van de eerst ingekomen brief, mits deze binnen de door de griffier in zijn verzuimbrieff gestelde termijn is gevolgd door een expliciet bericht inzake de instemming met uitreiking zoals hiervoor bedoeld.

- In het voorgestelde vierde lid van artikel 450 en in de memorie van toelichting (p. 24) ligt de veronderstelling besloten dat de verdachte in het schrijven waarbij hij te kennen gaf hoger beroep in te stellen ook een adres heeft opgegeven, waarheen het afschrift van de dagvaarding kan worden gezonden. De Raad merkt op dat de verplichting tot het opgeven van het adres door degene die hoger beroep instelt in de huidige wet noch in het wetsvoorstel is opgenomen, terwijl de jurisprudentie⁴ tot op heden slechts vereist dat de persoonsgegevens worden opgegeven. De Raad geeft dan ook in overweging om in artikel 450, lid 3 tevens te bepalen dat aan de bijzondere schriftelijke volmacht slechts gevolg wordt gegeven indien deze tevens de persoons- en adresgegevens bevat van degene die de machtiging verleent.

Onderdeel W

- In de memorie van toelichting (p. 13 en 21) wordt gesproken van een bestendige gedragslijn om verdachte in het hoger beroep niet-ontvankelijk te verklaren als hij niet voor de zitting op de juiste wijze

⁴ Uit Hoge Raad, 27 februari 2001, NJ 2001, 499 volgt dat slechts de *persoonsgegevens* dienen te worden verstrekt.

datum 1 februari 2005
kenmerk UIT5619/ONTW/AK
pagina 10 van 10

het rechtsmiddel heeft ingetrokken doch aan het begin van de zitting verklaart het te willen intrekken. Deze gedragslijn wordt onderschreven.

De niet-ontvankelijkverklaring is hier – anders dan het in de memorie van toelichting bedoelde geval waarin geen bezwaren zijn ingediend- echter een oneigenlijke oplossing. De niet-ontvankelijkverklaring vindt haar grond immers in de gedachte dat verdachte geen belang heeft bij de behandeling van het hoger beroep. Dat is een fictie, omdat er inhoudelijk gesproken sprake kan zijn van belang als het vonnis gebreken bevat die de rechter in hoger beroep ambtshalve moet constateren.

In plaats daarvan zou het gerechtshof in een beslissing moeten kunnen verklaren dat het hoger beroep is dan wel geacht moet worden te zijn ingetrokken. De Raad beveelt aan zulks ook expliciet in de wet, bijvoorbeeld in een nieuw daartoe op te nemen lid van artikel 453, te regelen.

Cassatie zou daarbij eveneens uitdrukkelijk moeten worden uitgesloten.

- Redactioneel: de “n” aan het eind van “wien” dient te vervallen.

///